

VIII TROBADA DEL GRUP D'ESTUDIS ETNOPOÈTICS

BRIGID AMORÓS ÒDENA I VICENT VIDAL LLORET
Universitat Rovira i Virgili, Universitat d'Alacant
brigid.amoros.odena@gmail.com, vicent.vidal@ua.es

Els dies 9 i 10 de novembre de 2012 va tenir lloc a la sala Joan de Joanes de Bocairent (País Valencià) la VIII Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics (GEE) organitzada per aquest grup de la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC), l'Ajuntament de Bocairent, la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat d'Alacant i l'Institut Alacantí de Cultura Juan Gil-Albert, conjuntament amb la Universitat Rovira i Virgili i la Universitat de les Illes Balears.

Aquest any la jornada, que estava dedicada a «Erotisme i tabús en l'etnopoètica», va reunir un gran nombre d'investigadors d'arreu dels Països Catalans a fi d'analitzar un cabal important de materials etnopoètics que sovint han estat silenciats, oblidats o eliminats de reculls i estudis per qüestions ideològiques.

Al matí del dia 9, l'organització va rebre els participants i el batlle va fer una salutació en nom del consistori. La primera intervenció va ser un record en homenatge del finat Josep M. Pujol de la mà d'Emili Samper; alguns membres s'hi van sumar per mostrar la seva estima cap al mestre. Un acte molt emotiu i sentit.

Tot seguit es van iniciar les comunicacions amb un primer bloc dedicat a «Tabús i folklore», que englobava les comunicacions següents: «Sobre els tabús en el folklore català», de Carme Oriol (Universitat Rovira i Virgili); «(Les) folkloristes a la premsa catalana del primer terç del segle XX: un tabú en la història del folklore català», de Laura Villalba (Universitat Rovira i Virgili); «Els ritus de pas i el tabú en la societat tradicional illenca», de Margalida Coll (Grup de Recerca en Etnopoètica de les Illes Balears – Universitat de les Illes Balears); «Metaforització sexual en els textos populars referits a la sericultura i a la filatura de la seda», d'Alexandre Bataller (Universitat de València); i «Sa cotorra no té dents: variacions sobre el motiu F547.1.1», de Jaume Guiscafrè (Universitat de les Illes Balears).

Després d'un breu descans, es van dur a terme les últimes comunicacions del matí, aplegades en el bloc de «Rondalles: erotisme i tabús»: «Les referències sexuals a les *Rondaies Mallorquines* d'A. M. Alcover», de Josep A. Grimalt (GREIB-UIB); «El tractament de la infidelitat a les *Rondaies Mallorquines* d'A. M. Alcover», de M. Magdalena Gelabert Grimalt (GREIB-UIB); «Relacions sexuals i erotisme en dues rondalles del *Rondallari* de Sara Llorens», de Josefina Roma (Universitat de Barcelona); «Tabús i erotisme en les *Rondalles valencianes* d'Enric Valor», de Vicent Vidal (Universitat d'Alacant); i «Entre serps i perdiuetes un munt de cançons», d'Anna i M. Jesús Francés (Universitat d'Alacant).

A la tarda, el bloc «Els tabús en altres gèneres populars» va començar amb la comunicació de Biel Sansano (Universitat d'Alacant) sobre «El calfó de Cupido:

xics i xiques que volen festejar (llauros, tellines, nius plens de brossa i altres carnalitats)», seguida de la comunicació de Tomàs Vibot (GREIB-UIB), «Sexe i clegat a Mallorca: de la història a la cultura oral».

A continuació es va fer una breu exposició de materials d'etnopoètica publicats recentment. Es van presentar les actes de la VII Trobada del Grup, publicades sota el títol *La recerca folklòrica: persones i institucions*, a cura de Josep Temporal i Laura Villalba (Institut de Cultura Juan Gil-Albert – Arxiu de Tradicions de l'Alguer, 2012); Emili Samper i Carme Oriol, membres del grup, van presentar la nova revista *Estudis de Literatura Oral Popular / Studies in Oral Folk Literature* (Universitat Rovira i Virgili, 2012); també es van presentar *Cinc rondalles mallorquines d'A. M. Alcover català-anglès* (IPAMA, 2012); *Set estudis de literatura oral* d'Antoni Serrà (Leonard Muntaner Editor, 2012); i Xavier Roviró presentà *Els segadors: de cançó eròtica a himne nacional*, de Jaume Ayats (Avenç, 2011).

A part, es va informar els assistents sobre la commemoració dels 150 anys del naixement d'Antoni Maria Alcover (1862-2012) a les Illes Balears; sobre la commemoració del II Centenari de la publicació de l'Aplec dels Germans Grimm a la Universitat Rovira i Virgili el 24 d'octubre de 2012; i sobre la programació del V Curs de Cultura Popular a Palma el 29 i el 30 de novembre i l'1 de desembre de 2012 amb el títol «Patrimoni oral i noves tecnologies: del llegat Alcover als estudis folklòrics del s. XXI».

Seguidament, el GEE va celebrar la seva assemblea anual en què es va acordar que la propera trobada del grup tindrà lloc a Vic els dies 7, 8 i 9 de novembre de 2013. El tema serà «Literatura oral i educació: simbiosi i complicitats». En l'assemblea es va decidir també que es publicaran les actes d'aquesta VIII Trobada. Els curadors seran Anna Francés (Universitat d'Alacant) i Jaume Guiscafrè (Universitat de les Illes Balears).

Després de l'assemblea, els assistents van poder gaudir d'un berenar coent amb productes gastronòmics picants propis dels Països Catalans. Per cloure aquest primer dia, el Grup de Danses «Cardaors» de Bocairent ens va sorprendre amb un seguit d'interpretacions cantades i ballades. Aquest grup, format des de fa ja més de trenta anys, treballa incansablement perquè la cultura popular valenciana i, més concretament, la bocairentina, no es perdi.

L'endemà, dia 10 de novembre, s'encetà el bloc «Poesia popular: erotisme i tabús» amb les comunicacions següents: «Les endevinalles falsament obscenes», de Caterina Valriu (GREIB-UIB); «Els genitals masculins com a instruments musicals: evidència i ocultació del sexe en la tradició moderna de dos rondalles versionades per Joan Timoneda», de Rafael Beltran (Universitat de València); «Erotisme i tabú en les formes picardioses del cançoner popular valencià», de Joan Borja (Universitat d'Alacant); «Cançons eròtiques al *Cançoner Popular de Mallorca*», de Miquel Sbert (UIB-GREIB); «Cançons eròtiques recollides per mossèn Cinto», de Xavier Roviró (Grup de Recerca Folklòrica d'Osona); i «Cançons i gloses eròtiques de les Illes Balears», de Felip Munar (UIB-GREIB).

Havent esmorzat, es van dur a terme les dues últimes intervencions de la trobada dins del bloc «Acudits: erotisme i tabús»: «Erotisme i tabús en l'etnopoètica: els acudits», de Brigid Amorós (Universitat Rovira i Virgili); i «Acudits i altres desficacis verbals en *El Pardalot engabiat*, revista satírica menstrual (sic) valenciana (febrer-setembre, 1983)». Finalitzades les comunicacions, es van reunir els col·laboradors del projecte «La literatura popular catalana (1894-1959): protagonistes, actituds, realitzacions» (FFI2009-08202/FILO).

Per completar els dos dies, l'organització ens va obsequiar amb una passejada cultural per aquest poble de la Vall d'Albaida i ens va convidar a descobrir curiositats històriques d'aquesta contrada. El Grup d'Estudis Etnopoètics vol agrair públicament al poble de Bocairent la seva cordial atenció i el tracte rebut.